

۱۵۶۵۲۲۱

۹۶۱۰۴۴

لورک

به نام پروردگار مهربان

از سری کتاب‌های لقمه

آوازه‌های ادبی انسان

حاج میرزا محمد

مهر و ماه

سرشناسه: نصراللهی، حمزه / عنوان: ونام پدیدآور: آرایه‌های ادبی انسانی / حمزه نصراللهی / مشخصات نشر: تهران: مهر و ماه نو، / فروست: از سری کتاب‌های لقمه شایک: ۴-۱۱۵-۳۱۷-۶۰۰-۹۷۸ / وضعیت فروست نویسی: فیبای مختصر / شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۸۵۲۳۷

آرایه‌های ادبی انسانی

مؤلف: حمزه نصراللهی
 استار: حمیده عبداللہی
 نمود: محمد هژبری
 مدیر: ایی تا / سمیه حیدری
 چاپ: اول، ۱۳۹۶
 تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۷-۱۱-۲
 قیمت: ۸۵۰۰ تومان
 مدیر تولید: سمیه بیاری
 صفحه آرای: نادر بهادران - محسن قزاقی
 آماده سازی برای چاپ: واحدهای تولیدی سری ۱

تهران

میدان انقلاب، خیابان ۱۲
 فروردین، کوچه مینا، پلاک ۳۷
 دفتر مرکزی: ۶۶۴۰۸۴۰۰
 واحد فروش: ۶۶۴۰۸۴۰۳
 روابط عمومی: ۶۶۹۶۸۵۸۹
 فروش تلفنی و اینترنتی: ۶۶۹۶۸۵۸۹
 پیامک: ۳۰۰۷۲۱۲۰
www.mehromah.ir

مهر و ماه

© کلیه حقوق محفوظ است
 معنوی این اثر متعلق به
 انتشارات مهر و ماه است
 هرگونه برداشت از مطالب این
 کتاب بدون مجوز کتبی از ناشر
 ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد

مقدمه‌ی مؤلف

تقدیم به

«مادر»

یافته‌ای از مهر و ایثار

می‌دونی که «آرایه‌های ادبی» جزء مهم‌ترین و اساسی‌ترین مباحث درسیه و یاد گرفتن درست و دقیق آرایه‌ها، تو فهم متن کتابای درسی و تجزیه و تحلیل بیت‌ها و عبارت‌ها نقش اساسی داره. به خود تو آشنای سراسری، همیشه سه تا سؤال از ۲۵ تا سؤال ادبیات عمومی و همین‌طور پنج سؤال از ۳۰ تا سؤال ادبیات اختصاصی آرایه‌ها اختصاص داره و درست جواب دادن به سؤالاتش، توی درس ادبیات خیلی مؤثره. این کتاب بایه طرح نو و منحصر به فرد - قطعاً - عنبر جامع‌ترین منبع آموزش «آرایه‌های ادبی» - نتیجه‌ی تلاش و زحمات من و رفقای من برای رسیدن تو به اهداف بلندته؛ برای تو که بهترین و بهترین رو می‌بینی؛ هم یاد گرفتن آرایه‌ها رو با آموزش تصویری منحصر به فرد و مدرن بهت آسون می‌کنه و هم با نکته‌های کنکوری خاص، تو پاسخ به سؤالات آزمون‌های سراسری، آزمایشی و... به دادت می‌رسه و از همه مهم‌تر، از ته روش‌های نامناسب و غیر حرفه‌ای و ناکارآمد بیشتر کتابای موجود نهایتاً هدر رفتن وقت و پراکنده‌خونی، حفظت می‌کنه. خلاصه‌ی ماجرا؛ به جای این که بهت خیلی از کتابای دور و برت، تو آموزش هر آرایه، بایه تعریف و تفسیر و خالی از آرایه و چند تا دونه مثال، به قول معروف، سر و ته قهیه برهم یاریم (!) به آموزش دقیق و بنیادی آرایه‌ها پرداختیم؛ جوری که مطمئن باش با این شیوه‌ی آموزشی، تو آرایه‌ها «استاد» می‌شی. پس از این کتاب، برنदार و بهش اعتماد کن. تک‌تک کلماتش با برنامه و هدف من و مندم.

ویژگی‌های استثنایی و شگفت‌انگیز این کتاب:

+ آموزش حرفه‌ای و تصویری آرایه‌های ادبی به ساده‌ترین و بنیادی‌ترین شکل ممکن؛

+ مثال‌ها و نمونه‌هایی که تو آموزش تصویری هر آرایه، توی ذهن، ثبت و موندگار می‌شن؛

+ تصویرهای متناسب با هر مثال یا نمونه که باعث تثبیت آموخته‌ها و تقویت حافظه‌ی تصویری می‌شه؛

+ مثال‌های متعدد و متنوع از داخل و خارج کتابی درسی برا هر آرایه؛

+ فهرست‌های جامع و کاربردی؛ شامل: «فهرست تمام واژه‌های

مناهی که جناس تام، ایهام یا ایهام تناسب می‌سازن؛ فهرست

مهم‌ترین و رایج‌ترین کنایه‌ها، اضافه‌های تشبیهی، اضافه‌های

استعاری، ترکیب‌های دارای حسن آمیزی و متناقض‌نما و...»؛

+ نکته ر خام، کنکوری که لابه‌لای متن درس‌نامه‌ها اومده؛

+ نکته: ای خدای من واسه نیایی مربوط به تفاوت‌های اساسی بعضی آرایه‌ها

مث «حسن علیل»، «اسلوب معادله»، «اسلوب معادله و ضرب‌المثل»،

«ایهام و ایهام سبک»، «اضافه‌ی تشبیهی و اضافه‌ی استعاری» و...

که معمولاً توی تشنیش یادشون از هم‌دیگه دچار اشتباه می‌شی؛

+ بررسی و تحلیل آرایه‌های مهم‌ترین بیت‌های کتابی

درسی آرایه‌های ادبی، سوم و سوم و چهارم توی

یه بخش جدا با عنوان «اصوات ترکیبی (چند آرایه‌ای)»؛

+ تیپ‌شناسی کاملاً دقیق و علمی سبک‌های آرایه تو آزمونای

سراسری، آزمایشی و... همراه با شیگردهای پاسخ به سؤالی هر تیپ؛

+ نمونه سؤالی آرایه از سال ۸۳ تا ۹۶ به پاس تشنه که تو دو

دسته‌ی جدا تفکیک شدن: ۱. سؤالات تک‌آرایه ده پان هر درس

اومده؛ ۲. سؤالات ترکیبی (چند آرایه‌ای) - که ته کتاب راه داده؛ و...

به این نشونه‌ها توجه کن...

شامل مطالب و نکته‌هایی که قبلاً خونده؛ چه ت

درسای قبل و چه تو کتاب ادبیات سال قبل.

نشون دهنده‌ی درجه‌ی اهمیت و اعتبار هر مبحث

از نظر طراحای سؤال؛ از تعداد امواج صوتیش می‌تونی بفهمی

یگانه به
گذشته

که مبحث و آرایه‌ی مهمیه یا نه؛ مثلاً «تشبیه، استعاره، تشخیص، مجاز، کنایه، جناس، تضاد، متناقض‌نما، اسلوب معادله، حسن تعلیل و ...» که امواجشون چهار تاییه، خیلی خیلی مهمن و هر سال، توی آزمونای ریاضی - تجربی حضور فعال و پر و پا قرص دارن و در عوض، آرایه‌هایی مث «سجع، تکرار، تضمین، ضرب‌المثل، نماد» که امواج دوتایی دارن، کم‌اهمیت‌ترن. ~~ن~~ نشون می‌ده که از اون مبحث، اصلاً تا الآن سؤال نیومده و احتمال طاح سؤال ازش توی کنکور خیلی کمه.

• نشون می‌ده که هر مبحث، منبعش کجاست و به قولی، سر و کله از کجای کتابای درسی پیدا شده.

• شامل مطالب و نکته‌هاییه که تکمیل‌کننده‌ی ازش در باره‌ی به مبحث یا موضوعه؛ مث «خوندنی» مربوط به آرایه‌ی استعاره تو صفحه‌ی ۸۸.

چه طور بخونیم؟

+ قبل از خوندن مطالب درس‌نامه، به تیپ‌های اصلی سؤالای آرایه نگار کن تا اولاً متوجه شی که تو آزمونا چه تیپ سؤالایی سروکار داری و ثانیاً بدونی که بعد از پیدا شدن مباحث رو بخونی تا از پس جواب دادن به انواع سؤالای برسی.

+ تمامی مطالب درس‌نامه و توضیح مثال‌های مربوط به هر آرایه رو خوب و دقیق بخون؛ چون همه و همه مهمه.

+ آموزش آرایه‌ها و چیدمانشون بر اساس رجحان‌های امتحان‌شونه؛ یعنی مثلاً بین «تشبیه، استعاره‌ی مصرّحه، استعاره‌ی مکنّیه، تشخیص و مجاز» همچنین رابطه‌ای برقراره و لازمه‌ی یادگرفتن یکی یا گرفتن آرایه‌ی قبلیه. همین‌طوره بین «تضاد و متناقض‌نما» یا بین «حسن تعلیل و اسلوب معادله» و ...

+ نمونه‌هایی که برا هر آرایه و تهِ هر درس اومدن، بعضیاشون نمونه‌های کتابای درسیّن و آدرس دارن (مثلاً «آ/۱» یعنی آرایه‌های ادبی، درس ۱) و بعضی دیگه نمونه‌های خارج کتابن و بی‌آدرس. روی تک‌تک‌شون

وقت بذار؛ چون دقیق خوندنشون قدرت تجزیه و تحلیل رو تو
موشکافی بیت‌ها و تشخیص دادن آرایه‌هاشون به شدت بالا می‌بره.
+ تک‌تک نکته‌هایی که لایه‌لای متن درس‌نامه اومده، نکته‌های
مهم کنکورین که نظیرشو تو هیچ جا سراغ نداری و اگه با دقت
بخونیشون، هر آرایه‌ای رو تو هر بیتی - حتی اگه از قله‌ی قاف هم

بیارن (!) - می‌تونی تشخیص بدی و کلاه شادیتو بندازی هوا (!)
+ به تست‌هایی که برا بعضی آرایه‌ها اومدن مثلاً فهرست واژه‌هایی
جناس، ایهام، یا ایهام تناسب می‌سازن، فهرست کنایه‌ها،
فهرست صافه‌های تشبیهی و استعاری و... خیلی خیلی اهمیت بده.
اگه دقیق بخونی، بیشتر اون که دیگه بیا و بین! از پس هر بیتی برمیای.
+ بعد از این، طبق هر درس هم، می‌تونی با نمونه تستای تک‌آرایه‌ای
(تست‌هایی که روی اونا تستیه آرایه سؤال می‌شه) آموخته‌هاتو بسنجی؛
+ ابیات ترکیبی که اومده، که تویه بخش جدا اومده، همشون بیتای
کتابای درسین که با خوندنشون و بررسی آرایه‌هاشون قدرت تجزیه و
تحلیل تو تشخیص آرایه‌ها می‌ره پس راسخ اونا سرمایه‌گذاری کن.
+ تو آخرین مرحله، نوبت به تست‌های ترکیبی (چند آرایه‌ای) می‌رسه.
اون جا می‌تونی با استفاده از همه‌ی آموخته‌هات خودتو محک بزنی.
راه‌های میان‌بری که تو جواب دادن به این سؤال اومده، راه و چاره‌های
استثنایی و منحصر به فرد تو جواب دادن به این سؤال مختلف سؤالای
آرایه هستن. با خوندن این «راه میان‌بر» مهارت تو تشخیص
گزینه‌ی درست به شکل عجیب و باورنکردنی، فقط با سه و سه و سه
جلسه‌ی آزمون از همه‌ی رقیبات جلو می‌افتی و به گردت نمی‌نم.

مطمئن باش...

مطمئن باش که همه‌ی مطالب این کتاب هدمند و بابرنا، همیشه
شده؛ پس همه رو دقیق بخون. نکته قناعت کنی و از بعضیا فاکتو
بگیری. راحت و بی‌هیچ نگرانی بخون و تست بزنی تا به امید
موفق و پیروز بشی.

تشکر ویژه...

لازم می‌دانم از صمیم دل از همه‌ی عزیزانی که در تدوین و آماده‌سازی این کتاب یاری‌ام کردند قدردانی کنم؛ به ویژه از:

+ مدیر محترم انتشارات مهر و ماه جناب آقای احمد اختیاری که تألیف و چاپ کتاب، مرهون حسن نظر و یاری‌های ارزنده و سازنده‌ی ایشان است؛
+ دوست گرامی جناب آقای محمّد هژبری، تصویرگر هنرمند و توانا که عسارت و برد نظر را با اشتیاق و در زمانی اندک به تصویر کشیدند؛
+ همکار گرامی سرکار خانم حمیده عبداللّهی که ویراستاری علمی و دقیق را بر عهده گرفتند.

+ مدیر محترم و سمیه جباری، مدیر محترم واحد تولید انتشارات؛
+ دوست عزیزم جناب آقای محسن فرهادی، مدیر هنری انتشارات؛
+ سرکار خانم سیه حبیبی، مدیر اجرایی تألیف؛

+ دوستان عزیز و حبره مستم آقایان رضا باغبانی و محسن قلی‌زاده که صفحه‌آرایی این مجموعه را با نهایت دقت و حوصله عهده‌دار شدند و زحمات و ثوابشان جبران‌ناپذیر است.
+ دوست عزیزم جناب آقای رضا باغبانی، طراح توانمند جلد این مجموعه؛
+ دوست عزیزم جناب آقای محسن کامران پور، در بخش حروف‌چینی و نیز سایر عزیزانی که در آماده‌سازی این اثر هیچ کوششی فروگذار نکردند.

از خداوند متعال برای تمامی این عزیزان سلامتی و بهروزی خواستارم.

سربلند و پیروز باشید

حمزه نصراللّهی

✉ hamzeh.nasrollahi@gmail.com

✉ [Telegram.me/Hamzeh_Nasrollahi](https://t.me/Hamzeh_Nasrollahi)

ارتقای نظرات و پیشنهادات در مورد این کتاب با پیامک به شماره‌ی ۳۰۰۰۷۲۱۲۰

فهرست

۹		پیشگفتار
۱۳		مقدمه
۴۳		بسیار
۱۳۷		بديع (آرایه‌های فاعلی)
۱۸۱		بديع (آرایه‌های مفعولی)
۲۷۱		پیوست (آرایه‌های برآمده)
۳۰۵		ابیات ترکیبی (چندآرایه‌ای)
۳۱۵		سؤالات ترکیبی (چندآرایه‌ای)
۳۳۱		پاسخ‌نامه‌ی تشریحی